

nogen tydelig tendens i 10 indtag med grundvand dannedet efter 1989« (side 33, 1. spalte øverst).

Stort potentiale for at nedbringe kvælstofab

Der er stadig meget store potentialer for at mindske kvælstofabet – potentialer, der ikke udnyttes på bedrifterne, fordi det ikke er økonomisk fordelagtigt. Vandmiljøplanerne er derimod kendetegnet ved en lang række firkantede regler vedrørende dyrkningen af jorden, som i betydelig grad ansporer landmænd til at afsøge mulighederne for omgæelse. Med en effektiv afgift på kvælstofab kan en lang række regler afskaffes til fordel for landmanden, og det vil i stedet være landmandens faglige vurderinger, der udnyttes.

Hvis det bliver dyrt at tabe kvælstof, vil landmændene automatisk tildele afgrøderne mindre kvælstof, de vil så græsudlæg, der får lov at stå vinteren over, og de vil tilføre jorden mere organisk materiale, bl.a. i form af halm, for at næringsstofferne bedre kan binde sig til jorden. Sådanne tiltag bliver først økonomisk fordelagtige, hvis der indføres en afgift på kvælstofab med et bundfradrag for et rimeligt, bæredygtigt tab.

Forbruget af kunstgødning svarer stort set til kvælstofabet, og når andre kilder som kvælstoffikserende planter og urin fra mennesker benyttes, vil kunstgødning helt kunne undværes. Det vil samtidig løse problemerne med de giftige slambjerge fra rensningsanlæggene, som fårner sig op i kommunerne i stigende grad, hvis man mange steder går over til at indsamle den menneskelige urin ved kilden.

CO₂-afgift på kunstgødning

Beregninger udført af Enhedslisten viser, at anvendelsen af elektricitet til fremstillingen af den kunstgødning, der anvendes i Danmark, svarer til 12 pct. af det danske forbrug. Det er oplagt at pålægge kunstgødning en CO₂-afgift.

En afgift på kunstgødning er ikke fremmed for Folketingets partier, da Folketinget allerede den 19. februar 1987 vedtog en dagsorden med blandt andet denne ordlyd: »På denne baggrund opfordrer Folketinget regeringen til, såfremt forbruget (af kunstgødning) i 1989 og 1990 ikke er faldet til henholdsvis 300.000 tons N og 250.000 tons N, at indføre et miljøgebyr i størrelsesordenen 3 kr. i 1990 og 6 kr. i 1991 pr. kg N. Indtægten tilbageføres til landbruget, bl.a. til fremme af miljøvenlige produktionsformer.«

Først i 2000 kom landbruget ned under et forbrug af kunstgødning på 250.000 tons N årligt. Samtidig er tilførslen af kvælstof med foder til dansk landbrug øget med 64.000 tons mellem 1985 og 2000. Det ses af publikationen »Mark- og staldbalancer« fra DJF,

december 2000. Trods et uændret frasalg af korn- og frøafgrøder blev tilførslen af kvælstof i kraftfoder øget fra 262.000 tons kvælstof årligt i 1986 til 326.000 tons kvælstof i 1999, altså en stigning på 64.000 tons kvælstof. Om kvælstof tilføres dansk landbrug som foder eller kunstgødning, kan i virkeligheden være lige meget, når man interesserer sig for kvælstofabet til miljøet. Alligevel blev kunstgødningafgiften aldrig aktiveret.

Beslutningsforslaget vil fremme økologisk jordbrug

Økologiske landbrug er langt mere effektive i deres udnyttelse af næringsstofferne og taber mindre kvælstof pr. hektar end konventionelle landbrug. Derfor vil en afgift på kvælstofab være en forholdsmæssig fordel for økologiske landbrug og også blandt dem fremskynde til bedre udnyttelse af næringsstofferne. Dette faktum kan dokumenteres på mange måder, og her kan henvises til de tidligere fremsatte udgaver af dette beslutningsforslag. Derudover kan henvises til Plantedirektoratet. Gødningsregnskaber. Statistik 2000/2001, oktober 2003. Ved sammenligning af tabel 5 a, »Kvælstofildeling og kvælstofkvote«, med tabel 17, »Kvælstofildeling og kvælstofkvote, økologiske bedrifter«, ses, at konventionelle bedrifter i gennemsnit tilføres 120 kg N pr. hektar (ud af en kvote på 134 kg N/hektar), mens økologiske bedrifter kun i gennemsnit tilføres 51 kg. N pr. hektar (ud af en kvote på 137 kg N/hektar). Det er en forskel, der kun i ringe grad kompenseres af det større udbytte og dermed en større mængde fraført kvælstof pr. hektar i konventionelle landbrug. Det skal også tilføjes, at økologiske brug anvender en større andel marker med kvælstoffikserende afgrøder, primært kløvergræs. Kløvergræsmarker er et positivt indslag i landskabet, for biodiversiteten og for opbygning af jordens muldlag og kvælstofbindingsevne.

Beregning af kvælstofabet

Kvælstofabet beregnes ved, at landmændene overfører tal til regneark, der udvikles af Landbrugets Rådgivningscenter. Det er tal, der allerede i dag skal opgives til myndighederne om gødningsproduktion, samt få nye tal, der dog allerede opgøres i momsregnskabet, om salg af animalske og vegetabiliske produkter samt indkøb af gødning og foder. Herved kan følgende regnestykke udregnes. Kvælstof i indkøbt gødning og foder minus kvælstof i solgt gødning, animalske produkter og vegetabiliske produkter er lig med kvælstofab. Kvælstofabet udregnes pr. hektar. Der indføres et bundfradrag, som der ikke betales afgift af, i erkendelse af, at et vist tab, f.eks. på 50 kg N pr. hek-